

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

**Besluit van ...
tot wijziging van onder meer het Besluit samenwerking VO-BVE inzake
verruiming van uitbestedingsmogelijkheden naar het vavo**

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de
Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van xxx, nr. xxx, directie
Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 25a, vierde lid, onderdeel a en c, 58a, vierde lid, 84, eerste lid, en
106, derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs en artikel 114a, vierde lid, van
de Wet voortgezet onderwijs BES;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van xxx, nr. xxx);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van
xxx, nr. xxx, directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit samenwerking VO-BVE wordt gewijzigd als volgt.

A

Artikel 3 wordt gewijzigd als volgt.

1. Aan het eerste lid wordt na onderdeel b, onder vervanging van de punt aan het eind
van dat onderdeel door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidend:
c. leerlingen die op 1 augustus van het desbetreffende kalenderjaar nog niet de leeftijd
van 18 jaar hebben bereikt, op de school een diploma als bedoeld in artikel 29, derde
lid, van de WVO van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of het hoger
algemeen voortgezet onderwijs hebben behaald en aansluitend een of meer certificaten
willen behalen voor een of meer vakken in aanvulling op het behaalde diploma omdat zij
daarmee naar het oordeel van het bevoegd gezag een grotere kans hebben op toelating
tot een door hen gewenste vervolgopleiding.
2. Na het tweede lid wordt een derde lid toegevoegd, luidend:

3. Het eerste lid, aanhef en onder c, vindt ten aanzien van de daar bedoelde leerlingen ten hoogste toepassing voor de duur van een schooljaar.

B

Artikel 7 komt te luiden:

Artikel 7. Voorwaarden om als ingeschrevene van een onbekostigde VO-school deel te kunnen nemen aan een onbekostigde opleiding VAVO

Het bevoegd gezag van een ingevolge artikel 56 van de WVO aangewezen school kan de volgende leerlingen in de gelegenheid stellen in het kader van het onderwijs waarvoor zij aan de school zijn ingeschreven deel te nemen aan een opleiding VAVO aan een instelling waarvoor wat betreft genoemde opleiding toepassing is gegeven aan artikel 1.4a.1, eerste lid, van de WEB, en die opleiding met een examen van genoemde opleiding af te sluiten:

- a. leerlingen van 16 en 17 jaar die naar het oordeel van het bevoegd gezag een grotere kans hebben op een diploma of een volgend diploma als bedoeld in artikel 29, derde lid, van de WVO te behalen indien zij VAVO volgen in plaats van voortgezet onderwijs;
- b. leerlingen die op 1 augustus van het desbetreffende kalenderjaar nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, op de school een diploma als bedoeld in artikel 29, derde lid, van de WVO van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of het hoger algemeen voortgezet onderwijs hebben behaald en aansluitend een of meer certificaten willen behalen voor een of meer vakken in aanvulling op het behaalde diploma omdat zij daarmee naar het oordeel van het bevoegd gezag een grotere kans hebben op toelating tot een door hen gewenste vervolgopleiding.

Artikel II

In artikel 7b, tweede lid, van het Bekostigingsbesluit WVO wordt "die zijn afgewezen voor een eindexamen als bedoeld in artikel 29 van de wet" vervangen door: die een eindexamen als bedoeld in artikel 29 van de wet hebben afgelegd.

Artikel III

In artikel 6, tweede lid, onder a, van het Formatiebesluit WVO wordt de passage na "zich voorbereiden op het opnieuw afleggen van het eindexamen aan een gelijksoortige school," vervangen door: met dien verstande niet als zodanig wordt aangemerkt:

1° het afleggen van het eindexamen in een bepaalde leerweg aan een school voor voorbereidend beroepsonderwijs door een leerling die reeds met goed gevolg het eindexamen heeft afgelegd van een andere leerweg van het voorbereidend beroepsonderwijs, en

2° het afleggen van examen in een of meer vakken met toepassing van artikel 3, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van het Besluit samenwerking VO-BVE, en.

Artikel IV

Artikel 5 van het Besluit samenwerking VO-BVE BES komt te luiden:

Artikel 7. Voorwaarden om als ingeschrevene van een onbekostigde VO-school deel te kunnen nemen aan een onbekostigde opleiding VAVO

Het bevoegd gezag van een ingevolge artikel 112 van de WVO BES aangewezen school kan de volgende leerlingen in de gelegenheid stellen in het kader van het onderwijs waarvoor zij aan de school zijn ingeschreven deel te nemen aan een opleiding VAVO aan een instelling waarvoor wat betreft genoemde opleiding toepassing is gegeven aan

artikel 1.4.2 van de WEB BES, en die opleiding met een examen van genoemde opleiding af te sluiten:

- a. leerlingen van 16 en 17 jaar die naar het oordeel van het bevoegd gezag een grotere kans hebben op een diploma of een volgend diploma als bedoeld in artikel 72, derde lid, van de WVO BES te behalen indien zij VAVO volgen in plaats van voortgezet onderwijs;
- b. leerlingen die op 1 augustus van het desbetreffende kalenderjaar nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, op de school een diploma als bedoeld in artikel 72, derde lid, van de WVO BES van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of het hoger algemeen voortgezet onderwijs hebben behaald en aansluitend een of meer certificaten willen behalen voor een of meer vakken in aanvulling op het behaalde diploma omdat zij daarmee naar het oordeel van het bevoegd gezag een grotere kans hebben op toelating tot een door hen gewenste vervolgopleiding.

Artikel V

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 augustus 2018, met uitzondering van artikel III, dat in werking treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Nota van toelichting

Inhoudsopgave

Algemeen deel

1. Inleiding
2. Inhoud ontwerpbesluit
3. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid
4. Gevolgen en administratieve lasten
5. Financiële gevolgen voor de rijksbegroting
6. Caribisch Nederland
7. Overleg met betrokkenen

ALGEMEEN DEEL

1. Inleiding

Minderjarige leerlingen mét een havo- of vwo-diploma hadden voor de inwerkingtreding van dit besluit geen passende mogelijkheid om deficiënties (ontbrekende vakken of te lage cijfers) in hun vakkenpakket weg te werken om tot de vervolgstudie van hun keuze te worden toegelaten. Wanneer deze jongeren een verkeerd gekozen profiel wilden "rechten trekken" of het kennisniveau van het gekozen profiel wilden verbeteren, konden zij de daarvoor benodigde examenvakken niet behalen zonder een volledig eindexamenjaar voortgezet onderwijs (hierna: vo) opnieuw te doen of naar suboptimale alternatieven te grijpen.

De in dit besluit opgenomen mogelijkheid van toelating tot het voortgezet algemeen volwassenonderwijs (hierna: vavo) biedt hierbij uitkomst. Minderjarige gediplomeerde havisten en vwo'ers kunnen op grond van dit besluit door hun school voor voortgezet onderwijs (hierna: school) uitbesteed worden aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs (hierna: instelling) om aldaar deel te nemen aan het vavo om de deficiënte vakken te volgen. Deze uitbesteding berust op een samenwerkingsovereenkomst tussen het bevoegd gezag van de school waar de leerling ingeschreven staat en het bevoegd gezag van de instelling. Dit betreft dezelfde uitbestedingssystematiek die reeds toegepast kan worden op 16- en 17-jarigen zónder een havo- of vwo-diploma.

Scholen investeren in toenemende mate in loopbaanoriëntatie- en begeleiding om leerlingen te begeleiden bij het maken van passende keuzes voor een vakkenpakket en/of vervolgstudie. Desondanks kan het in een enkel geval voorkomen dat een leerling op een laat moment tot voortschrijdend inzicht komt met betrekking tot zijn gewenste vervolgopleiding en zich realiseert dat hij daarvoor een ander vakkenpakket of hogere cijfers nodig heeft.

Bestaande alternatieven om deficiënties in de vooropleiding weg te werken, zoals de staatsexamens, bieden in de praktijk geen passende oplossing voor deze groep ambitieuze jongeren met een havo- of vwo-diploma, omdat ze bij het doen van staatsexamens de benodigde begeleiding missen om het vak te kunnen halen. Het is dan ook wenselijk om voor hen een passende oplossing te vinden, zodat zij alsnog de kans krijgen om met hun voorkeursopleiding te starten.

Met de onderhavige aanpassing van het Besluit samenwerking vo-bve wordt tevens uitvoering gegeven aan de motie Lucas (VVD) en Jadnanansing (PvdA) teneinde 16- en 17-jarigen met een startkwalificatie, die aanvullende vakken willen volgen met het oog op hun vervolgstudie, via uitbesteding toegang tot het vavo te geven en de toezegging van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op dit gebied (Kamerstukken II 2014/15, 33 911, nr. 25).

2. Inhoud ontwerpbesluit

Met onderhavig besluit kunnen minderjarige leerlingen aanvullende vakken volgen op het vavo nadat ze hun havo- of vwo-diploma gehaald hebben. Zo kunnen zij hun profiel verbreden door het behalen van een of meerdere extra vakken of verdiepen door op te gaan voor een hoger cijfer voor een of meerdere vakken op het eigen niveau of het behalen van een of meerdere vakken op een hoger niveau, om uiteindelijk alsnog toelaatbaar te zijn tot een passende vervolgopleiding.

In de situatie van uitbesteding, zoals het besluit die voorziet, worden minderjarige leerlingen na het behalen van het diploma opnieuw ingeschreven op de school en vervolgens uitbesteed aan een instelling om de gewenste deficiënte vakken op het vavo te behalen. Leerlingen volgen een of hooguit enkele vakken. De school zorgt voor de uitbesteding en de overdracht van bekostigingsmiddelen. Zij moet daartoe actief samenwerken met de instelling.

De beslissing om een minderjarige havist of vwo'er uit te besteden aan het vavo ligt uiteindelijk bij de school. Vooraf moet overleg plaatsvinden met de instelling. Deze moet natuurlijk ook akkoord zijn met de uitbesteding en de vergoeding die ze daarvoor ontvangt. Nadat daar overeenstemming over is bereikt, zorgt de school voor de uitbesteding en de overdracht van bekostigingsmiddelen.

Het initiatief voor uitbesteding dient uit te gaan van de desbetreffende leerling. Deze kan het bevoegd gezag vragen om toepassing te geven aan deze mogelijkheid. Daarbij dient hij aan te geven om welke vervolgopleiding het gaat en welke eisen eraan gesteld worden dan wel welke aanvulling nodig is ten opzichte van het reeds behaalde diploma. Hierover vindt goed overleg plaats tussen de school en de leerling (en zijn ouders/verzorgers).

Het besluit regelt verder dat herprofileerders en profielverbeteraars voor 50 procent van de reguliere bekostiging worden gefinancierd. Dezelfde bekostigingssystematiek wordt gehanteerd voor gezakte vo-leerlingen die via uitbesteding hun onvoldoende vakken op het vavo kunnen halen (dit gold al op grond van het Besluit samenwerking VO-BVE zoals luidend voor de inwerkingtreding van dit besluit). Scholen en instellingen maken vervolgens onderling afspraken over een eventuele overheveling van middelen.

3. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) voert een toets op de uitvoerbaarheid van dit besluit uit.

4. Gevolgen en administratieve lasten

Het onderhavige besluit maakt het mogelijk dat minderjarige jongeren mét een havo- of vwo-diploma via de school toegelaten kunnen worden tot het vavo. Hiermee wordt een nieuwe doelgroep aan het Besluit Samenwerking VO-BVE toegevoegd. Het is lastig om

vooraf vast te stellen hoeveel jongeren in de toekomst structureel gebruik gaan maken van deze mogelijkheid. Het percentage meerderjarige leerlingen dat momenteel na het behalen van een havo- of vwo-diploma naar het vavo gaat om aanvullende vakken te halen (de meest vergelijkbare doelgroep), is zeer gering: 0,3 procent van de geslaagde havisten stroomt door naar het vavo. Voor het vwo betreft dit 0,04 procent van de geslaagden. De verwachting is dat de groep minderjarige gediplomeerde havisten en vwo'ers die van deze verruiming gebruik gaat maken eveneens gering is, ongeveer 100 leerlingen. De administratieve lasten zijn dan ook beperkt en worden geraamd op ongeveer € 7.000.

5. Financiële gevolgen voor de rijksbegroting

De financiële gevolgen van deze aanpassing zijn gering gezien het beperkte aantal leerlingen dat naar alle verwachting van deze maatregel gebruik gaat maken. Uitgaande van 100 toekomstige vavo-deelnemers worden de kosten geraamd op €0,4 mln. Sinds de toezegging van de minister om het Besluit samenwerking VO-BVE aan te passen, kunnen instellingen al vooruitlopend op deze aanpassing toestemming aanvragen om minderjarige gediplomeerde leerlingen door middel van uitbesteding toe te laten tot het vavo. Inmiddels zijn voor ongeveer 30 gediplomeerden aanvragen ingediend.

De verruiming van het Besluit samenwerking VO-BVE vereist aanpassing van de registratie-, bekostigings- en examensystemen van DUO. De nieuwe doelgroep van minderjarige gediplomeerde havisten en vwo'ers die via de vo-school worden uitbesteed aan het vavo dient herkenbaar te zijn in de registratiesystemen van DUO in verband met de halvering van de bekostiging van deze groep. De uitvoeringslasten van DUO worden geraamd op € ... PM

De financiële gevolgen van dit ontwerpbesluit komen ten laste van het vo-artikel van de rijksbegroting. Deze aanpassing heeft geen consequenties voor het landelijk beschikbare macrobudget voor het vavo (60 miljoen euro per jaar).

6. Caribisch Nederland

Caribisch Nederland kent in de praktijk geen vavo-systematiek en de inschatting is dat dit op (korte) termijn ook niet zal komen, mede omdat er geen vavo-middelen richting het openbaar lichaam in Caribisch Nederland gaan. Wetstechnisch gezien is er wel ruimte voor het vavo in Caribisch Nederland. Dit betekent dat de voorgestelde nieuwe bepalingen in het Besluit samenwerking vo-bve, dat zijn grondslag kent in de Wet op het voortgezet onderwijs (hierna: WVO), ook worden voorgesteld voor Caribisch Nederland.

7. Overleg met betrokkenen

Over de aanpassing van het Besluit samenwerking VO-BVE, heeft overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van scholen en instellingen (VO-raad en MBO Raad), het Landelijk Netwerk van vavo-instellingen, en het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS). Genoemde partijen hebben zich positief uitgelaten over de strekking van dit besluit.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I, onderdeel A

Dit onderdeel regelt dat het bevoegd gezag van een bekostigde vo-school minderjarige leerlingen die op de school een vwo- of havodiploma hebben behaald de gelegenheid kan bieden om aansluitend hun profiel te verbreden of verbeteren via het vavo. Deze mogelijkheid bestaat als de leerlingen daardoor een grotere kans hebben op toelating tot

de door hen gewenste vervolgopleiding. Deze leerlingen kunnen maximaal een schooljaar ingeschreven blijven bij de desbetreffende vo-school en tevens een of meer vakken vavo volgen bij een bekostigde of niet-bekostigde instelling. Zij kunnen in dat schooljaar ook examens afleggen in dat vak of die vakken.

Het initiatief dient uit te gaan van de desbetreffende leerling. Deze kan het bevoegd gezag vragen om toepassing te geven aan deze mogelijkheid. Daarbij dient hij aan te geven om welke vervolgopleiding het gaat omdat het bevoegd gezag anders niet kan beoordelen of wordt voldaan aan de voorwaarde dat de leerling door het behalen van een of meer certificaten vavo een grotere kans heeft op toelating tot de door hem gewenste vervolgopleiding.

Indien de desbetreffende leerling na voornoemd schooljaar vavo wil blijven volgen of een vavo-examen wil afleggen, moet hij zich als (examen)deelnemer laten inschrijven bij een instelling met vavo.

Artikel I, onderdeel B

Dit onderdeel regelt voor leerlingen met een havo- of vwo-diploma van een onbekostigde vo-school die op 1 augustus van het kalenderjaar nog geen 18 jaar zijn, hetzelfde als artikel I, onderdeel A, regelt voor leerlingen met een havo- of vwo-diploma van een bekostigde vo-school. Eerstgenoemde leerlingen kunnen via deze weg alleen vavo volgen en examens afleggen bij een niet-bekostigde instelling.

Het gestelde in de eerste alinea is geregeld in nieuwe artikel 7, aanhef en onderdeel b, van het Besluit samenwerking VO-BVE. Artikel 7, aanhef en onderdeel a, komt inhoudelijk overeen met het oorspronkelijke artikel 7. Voor de duidelijkheid is het hele artikel opgenomen.

Artikel II

Dit artikel regelt dat leerlingen die een havo- of vwo-diploma hebben behaald en aansluitend met toepassing van het nieuwe artikel 3, eerste lid, onder c, van het Besluit samenwerking VO-BVE een of meer vakken vavo volgen, voor 50% meetellen voor de bekostiging (en volledig indien het betreft lesmateriaal als bedoeld in artikel 6e van de WVO). Dit komt overeen met de regeling die al gold voor leerlingen die zijn afgewezen voor een eindexamen vo en aansluitend op grond van artikel 3, eerste lid, onder a en b, van het Besluit samenwerking VO-BVE een of meer vakken vavo volgen.

In de nieuwe tekst van artikel 7b Bekostigingsbesluit WVO zijn voornoemde categorieën samengebracht onder de noemer: leerlingen die een eindexamen als bedoeld in artikel 29 van de wet hebben afgelegd en aansluitend op grond artikel 3 van het Besluit samenwerking VO-BVE een of meer vakken vavo volgen in plaats van voortgezet onderwijs. Hieronder vallen zowel leerlingen die met succes een havo- of vwo-examen hebben afgelegd als leerlingen die voor een vo-examen zijn afgewezen.

Artikel III

Dit artikel regelt dat leerlingen als bedoeld in het nieuwe artikel 3, eerste lid, onder c, van het Besluit samenwerking VO-BVE niet worden uitgesloten bij de leerlingentelling voor de formatievaststelling (nieuw artikel 6, tweede lid, onder a², Formatiebesluit WVO). De desbetreffende leerlingen worden op grond van artikel 6, eerste lid, van het Formatiebesluit WVO juncto artikel 7, eerste lid en tweede lid, aanhef en onderdeel b, van het Bekostigingsbesluit WVO voor 50% meegeteld bij de vaststelling van de formatie. Artikel 6, tweede lid, onder a¹, van het Formatiebesluit WVO is overgenomen

uit artikel 6, tweede lid, Formatiebesluit WVO zoals luidend voor de inwerkingtreding van het voorliggende besluit.

Artikel IV

Dit onderdeel regelt dat scholen in Caribisch Nederland minderjarige leerlingen met een vwo- of havodiploma van een niet-bekostigde vo-school hun profiel kunnen verbreden of verbeteren via het vavo van een niet-bekostigde instelling. Dit is mogelijk als zij daardoor een grotere kans hebben op toelating tot de door hen gewenste vervolgopleiding.

Deze leerlingen kunnen tot en met het studiejaar waarin ze 18 jaar worden, ingeschreven blijven bij de desbetreffende vo-school en tevens een of meer vakken vavo volgen bij een niet-bekostigde instelling. Zij kunnen tot en met dat studiejaar ook examens afleggen in dat vak of die vakken. Deze regeling komt overeen met de nieuwe regeling voor havo- en vwo-gediplomeerden van het niet-bekostigde onderwijs in Nederland (artikel I, onderdeel B).

De regeling voor havo-gediplomeerden van het bekostigde onderwijs in Nederland (artikel I, onderdeel A, en artikel II) is mede uit het oogpunt van terughoudendheid met wetgeving niet overgenomen voor Caribisch Nederland. Hierbij is ook overwogen dat er geen bekostigd vavo is in Caribisch Nederland en dit er naar verwachting ook niet op korte termijn zal komen. Om dezelfde reden is in 2014 voor Caribisch Nederland de regeling voor uitbesteding naar vavo van 16- en 17-jarige leerlingen zonder vo-diploma beperkt tot uitbesteding naar onbekostigd vavo (artikel II, onderdelen E en F, van het Besluit van 1 september 2014 tot wijziging van onder meer het Besluit samenwerking VO-BVE in verband met samenwerking tussen onbekostigd voortgezet onderwijs en voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (Stb. 2014, 337)).

Er zijn momenteel ook geen op grond van artikel 112 van de WVO-BES aangewezen vo-scholen en op grond van artikel 1.4.2 WEB BES erkende vavo-opleidingen. Voor het geval er deze in de toekomst wel komen is nu alvast geregeld dat zij dan dezelfde mogelijkheden hebben als overeenkomstige scholen en opleidingen in het Europese deel van Nederland.

Artikel V

De inwerkingtredingsdatum van het besluit, met uitzondering van artikel III, is bepaald op 1 augustus 2018. Artikel III treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, omdat het een wijziging betreft van een artikel van het Formatiebesluit WVO dat is gebaseerd op artikel 84, eerste lid, van de WVO. Deze wijziging moet op grond van artikel 121, tweede lid, WVO na vaststelling worden voorgelegd aan beide kamers der Staten-Generaal voordat zij in werking kan treden. Het bepaalde in dit besluit zal voor het eerst van toepassing zijn op de bekostiging voor het kalenderjaar 2019.

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker